

Поља

цепаня: дрвена изнутрица почела је да се откида као кореном и крошњом, небом и тлом затегнута струна а стабло се, још неодлучно у односу на тежу, као да кашље или подригује, још држи усправно и, вероватно издише прву или последњу претњу.

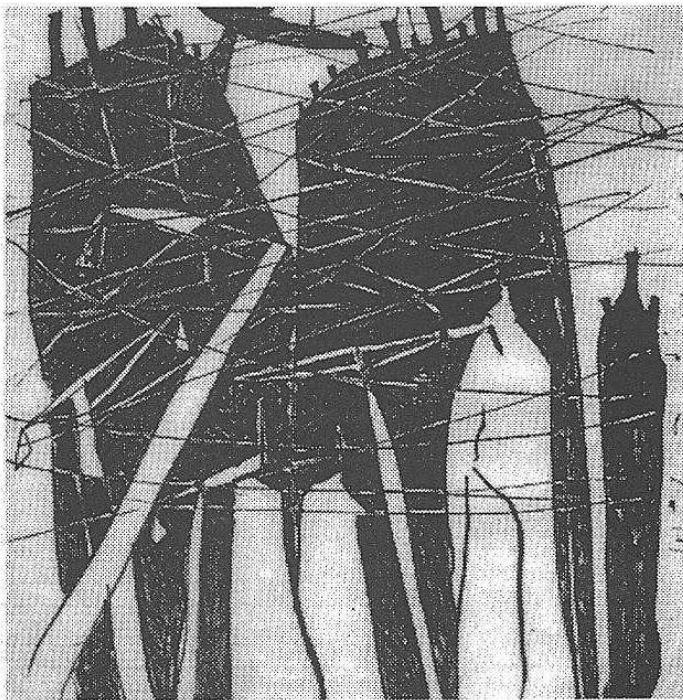
Ускомешани на мишевину, на тлу где нема правог ослонаца и где су кораци сасвим неизвесни, отац и ја крећемо на супротне стране, сударамо се и падамо, ноге нам се винуле увис и ето нас, једно крај другог, како лежећи на леђима очекујемо рупу у небу. Али, стабло се не цепа онако како смо ми замислили: не развлачи умртвљена дужина онај заостали непресечени каиш ткива, већ, падајући на супротну страну, мрви претходно олабављене клинове, одвојене површине још једном се, у трену вечности, сасвим приљубе, из оног непосеченог дела коре излети, ко паклени детлић, гласан пуцањ и стабло, склизнувши, пропадне низ другу страну сопственог пања, поклони се Богу и публици, светлу и замућеној водејој површини па се свом тежином сручи на очеве и моје ноге.

Више се нећемо померати а устук нас је прибио једног до другог: речу, сада, овако блиско и тешко стабло спљескало нам је удове, спојило у мртво, прљаво, покривено паперје. Постали смо изданици из исте тешке модрице и блатњаве и кржаве локве. Ово је освета крошње чија је казна сишла низ нагли небески отвор и која нас сада заклања толико колико допиру видици са свих страна куда могу, не могу, неће или ће случајно наићи нека бића. Било која, било каква.

И коњи су сасвим далеко. Приђу ли да брсте грање неће нас приметити, сити, кроз безлисне шрафуре, овако прибијене уз тло на чију верљиву сигурност нисмо обраћали пажњу. Скупио се у препонама јак физички бол: прљав, густ и тмаст јер се везује за слику згњечене масе од меса, крви и костију: од блата, коже и покиданих жила: од земље, трња, мишића и нагле врелине надутих капилара који пуцају као приштиви и заљућени мехури.

Кроз ову сурову *навиу*, сад, отац и ја јаучемо.
Гласно, најгласније.

(Одломак из романа
Вез у ваздуху)

Слика Александре Лојтић

ЈАРОСЛАВ СУПЕК

ПИРОНОВ ПОКУШАЈ ЗАПИСИВАЊА

Текст (би требало да) почиње речују која објашњава (саму) ту реч, али већ следећа реч у објашњењу почетне речи захтева своје објашњење и текст (би требало да) се наставља објашњењем те следеће речи (која је настала) у (процесу) објашњавања почетне речи, то објашњење (сада) уводи нову реч која захтева своје објашњење, ново створена реч, која служи тек (као почетак) при објашњавању претходне речи која (је ту само као наговештај) објашњавања почетне речи, (и та новостворена реч) објашњава се наредном речују коју (опет) треба објаснити. Објашњење те наредне речи уводи у текст објашњења нове речи, коју је такође потребно објаснити наводећи нову реч, уз обавезу њеног објашњавања, описујући је речују још (увек) нисмо имали ни у једном почетном покушају објашњавања било које од (унапред) наведених речи.

Текст се наставља у покушају објашњења те, потоње, речи - а коју још

нисмо имали ни у једном досадашњем покушају објашњења било које од (већ) наведених речи - будући да и ово објашњење наводи на записивање (нове) још не објашњене речи текст се тако и наставља објашњење ове задње записане, а не објашњене речи која није успела да дефинише ни претходну реч, а већ (и) почетак дефинисања ње саме одређује се речују коју (такође) треба разјаснити. Претпоставимо да и разјашњење ове (речи) тражи увођење (нове) речи коју треба објаснити низом нових речи које, тек, опстају (ту) у (неуспелом) покушају објашњења претходне речи.

Овај систем низања речи није незанемарљив, али се (практично) може претпоставити да ће се у том низу доћи до расположиве речи која је већ била реализована у претходном низу објашњавајућих речи речима које (тек) треба објаснити. Проучавањем те расположиве речи, која је већ једном била реализована у претходном низу, која се може узети као најапстрактнији модел (речи) при објашњавању претходног низа, објашњавајући речи речима које (тек) треба објаснити - јер објашњава саму себе што цео текст доводи у питање:

јер се у текст укључује фактор неправилности у низању према коме се (низање) не може склопити зато што у целини постоји тачка, у овом нашем случају реч, која *штрчи*. Овим тај текст проглашавамо - неважећим и (поново) почињемо са писањем текста речују која објашњава ту реч објашњењем које почиње са речују коју треба објаснити уз помоћ нове, још не објашњене речи (...)

ПОКУШАЈ СВОЂЕЊА КАФКИНОГ КЊИЖЕВНОГ РАДА

I

1. Постоји моћна тачка А и постоји огромно пространство изван те, моћне тачке А.
2. На одређеној, огромној, удаљености од моћне тачке А (у једном делу тог "огромног просторства изван тачке А") живи и ради К.
3. Простор живљења и (рада) К. је одређен и дат основним предодређењем те, огромне, удаљености, од моћне тачке А.
4. Постоји К' који је еманација моћне тачке А у непосредном животном окружењу К.
5. К спознаје К_е наслућујући дејство моћне тачке А према К'.
6. а) Моћна тачка А је недокучива за К.
а₁) Моћна тачка А је недокучива за К'.
а_п) Моћна тачка А је недокучива и за све нас.
7. Сви ми који смо изван књижевног контекста Кафкиног дела, у датом тренутку можемо бити или К, или К', а у зависности од датих околности на које моћна тачка А нема баш никаквог утицаја.
8. Сукоба и нема, сукоб је тек у постојању К и К' (у свести о постојању К и К').
9. Разјешњење сукоба, илити крај књижевног дела је у нестанку једног од К - претвасходно самог К.

II

1. Постоји привлачна тачка Б (за самог К).
2. Привлачна тачка Б неоспорно и моћно привлачи К (утиче на К).
3. а) К није у могућности да дела (живи и ради) изван моћног утицаја привлачне тачке Б чак и упркос непосредног и насилног дејства К'.
- б) К' покушава (неуспешно) да К одврати од моћног утицаја привлачне тачке Б.
- в) К' је толико упоран, у том свом настојању, да постаје искувише насилан према К.
4. Сукоба и нема јер К није свестан истинског постојања К'.
4. а) Сукоба и нема јер К' ни не покушава да разложно образложи своја насиничка настојања у вези и према К (К' верује да су његови поступци свима јасни јер је, што следи из II главе тачке 4, К' жива еманација моћне тачке А - па, сходно томе, и не покушава да своје поступке објашњава).
4. а_п) К' стога има и неотуђиво право да непосредно делује у оквиру К-ове привлачне тачке Б.
5. И К и К' добро обављају своје намене.
5. а) "Добро обављати своје намене" и за К и за К' значи искористити:
  - преимућство вредности посла,
  - преимућство вредности обећања,
  - преимућство вредности привржености.
5. б) "Добро обављати своје намене" и за К и за К' не значи истористити:
  - преимућство вредности нерада (дангубе),
  - преимућство вредности сазнања (спознаје) и
  - преимућство вредности заштите (спаса).
6. Још један покушај, овог пута под насловом КЛАСИФИКАЦИЈА СТАВОВА У КАФКИНОМ КЊИЖЕВНОМ РАДУ:
  - логична нелогичност узрока и последице,
  - напрегнуто мирње са тачком 1 (обе Главе),
  - нестрпљиво очекивање краја свему,
  - губитак замора у тежини ка остварењу тачке 3 (обе Главе),
  - сасвим тачна запажања о недостатку бољитка (напредовања),
  - (и поред остатка) стална и велика потреба за одласком,
  - смешна нада као последица тачке 5 (обе Главе),
  - (све је сасвим некорисно),
  - веровање у обузетост фиктивном границом сопствених способности и
  - "искористити све до оне тачке на којој почиње презир" (Кафкин Дневник, од 30.08.1914).

III

1. Моћна тачка А и привлачна тачка Б су идентичне.